

” Úrrá tetted őt kezéd alkotásain, mindent a lába alá vetettél;”

(Zsolt 8,7)

Molnár-Veress Pál lelkipásztor gondolatai 1920 – 2020. június 4. századik évfordulóján

Szeretett Testvéreim!

Boldog vagyok, hogy megértem az űrhajózás korának kezdetét, a holdra szállást megelőző expedíció emlékezetes pillanatait. 18 éves voltam, amikor az Apollo-8 űrhajója 1968. december 21-én útnak indult, és pontosan december 24-én, karácsony napján Hold körüli pályára állt, hogy a terv szerint tízszer megkerülje kísérő égitestünket, megfigyelje és fényképezze annak felszínét, különösképpen a Nyugalom Tengerét, az Apollo-11 leendő leszállóhelyét. A nyolcadik kör után, a hazatérő manőver előtt tévénezők milliói történelmi pillanatnak lehettek tanúi: Szenteste lévén, Bill Anders holdkomp-pilóta a családjának és egyben az egész emberiségnek karácsonyi üzenetként felolvasta a Biblia első könyvének, a Teremtés könyvének első sorait: *”Kezdetben teremté Isten az eget és a földet. / A föld pedig kietlen és puszta vala, és setétség vala a mélység színén, / és az Isten Lelke lebeg vala a vizek felett. / És monda Isten: Legyen világosság: és lőn világosság. Isten látta, hogy a világosság jó. Isten elválasztotta a világosságot a setétségtől.”* Majd Jim Lowell parancsnokmodul-pilóta vette át tőle a szót a következő négy szakaszt olvasva fel, végül Frank Borman parancsnok négy további vers után így búcsúzott a tévénezőktől: *Jó éjszakát, jó szerencsét és boldog karácsonyt kívánva - az Isten áldjon meg mindannyiótokat ott a gyönyörű Földön”*

Az azóta eltelt fél évszázadban expedíciók egész sora gyönyörködött a mélyfekete űrben kékben-zöldben tündöklő barátságos bolygónkon, és a csillagok vagy színeikben alig pislákoló égitestek látványában. Még sokszor és sokan idézték a Bibliát, legtalálébban a nyolcadik zsoltár feledhetetlen szavait: ***”Ó, Urunk, mi Urunk! Mily felséges a te neved az egész földön, az égen is megmutattad fenségedet! / Ha látom az eget, kezéd alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, micsoda a halandó - mondom -, hogy törődsz vele, és az emberfia, hogy gondod van rá?”***

Valóban, látva a mindenség végtelenségét, oly nagyon sokszor elgondolkodtunk azon, hogy ugyanbiza mennyire a semminél is semmibbek, a porszemnél is milliárdszor apróbbak vagyunk, s mégis, rácsodálkozva az ugyancsak végtelen Isten mindenekfeletti hatalmasságára, érthetetlenül kérdezzük: mik vagyunk, kik vagyunk, hogy az Istennek gondja van mireánk?! Hogy egyáltalán egy olyan világot teremtett, amelyben ő is gyönyörködik, s örömét leli abban, ha mi magunk is észrevesszük, sőt elbűvölten csodáljuk az ő teremtő nagyságát. S mindezeket túl és felül érthetetlen számunkra, hogy a nyolcadik zsoltár folytatása szerint az embert *”kevéssel tetted kisebbé Istennél, dicsőséggel és méltósággal koronáztad meg. **Úrrá tetted kezéd alkotásain, mindent a lába alá vetettél;** / Ó, Urunk, mi Urunk! Mily felséges a te neved az egész földön!”*

Lelkészi hivatásom során nagyon sok helyen megfordultam, rengeteget utaztam, és gyakran rajtakaptam magamat, hogy szinte tátott szájjal rácsodálkozom a teremtett

világ hihetetlenül sok szépségére és végeláthatatlan gazdagságára. S visszapörgetve az időt, az eltelt évtizedeket, döbbenettel állapítom meg, mi minden volt, mit megértem! Mennyi szépséget és jót, mennyi szívet melengető élményt és lelket gyönyörködtető pillanatot kaptam ajándékba a Mindenhatótól! És megismétlem: mi minden volt, mit megértem!

És itt már Radnóti Miklós szavait veszem kölcsön: "Megértem azt is, ezt is, / súlyosnak érzem a levegőt, / neszekkel teljes, langyos csönd ölel, / mint születésem előtt."

Neszekkel teljes langyos csönd, születésem előtt... 1950 decembere, amikor világra jöttem. S való igaz, születésem előtt alig hat évvel még "honvéd állt a Hargitán!?" S négy évvel még korábban, 22 évnyi idegen uralom és szenvedés után milliókban szabadult föl az akkor költ ének, az "Ott, ahol zúg az a négy folyó, / Ott, ahol szenvedni jó. / Ott, ahol kiömlött annyi drága vér, / Egy ezredévről mond regét a szél, / Zúg a kürt az ősi vár fokán, / Honvéd áll a Hargitán. / Kárpát szent bércére zúgva száll, / Visszaszáll a magyar Turulmadár!"

S amikor nagyobbacska gyermekeként már mi is énekeltük az ismert dallamot, még nem tudtuk, mit jelentett édesapánknak, édesanyánknak, nagyapánknak és nagyanyánknak, mit jelentett számukra, hogy 22 évnyi szenvedés után újból "Szébb lesz a nyár, szébb lesz a tél, szebben hull a hó. / Kolozsváron piros, fehér, zöld a lobogó."

Sokszor elgondolkodtam azon, hogy mit akart Isten azzal, hogy megengedte oly sok minden szépséget látnom szülőföldemen, s oly sok csodálatos emberrel találkoznom, akik szent hittel vallották, hogy Isten, te "úrrá tetted az embert a te kezed alkotásain, és mindent a lába alá vetted." Egyes embereket egyenesen az Éden kertjébe plántáltál, aztán volt, hogy kiűzted őket "Édentől keletre", hogy majd megint másokat Keletről Nyugatra vezessél. "Őseinket felhozád / Kárpát szent bércére, / Általad nyert szép hazát / Bendegúznak vére. / S merre zúgnak hajjai / Tiszának, Dunának, / Árpád hős magzatjai / Felvirágozának."

Mit akartál Isten azzal, hogy "Értünk Kunság mezein / Ért kalászt lengettél, / Tokaj szőlővesszein / Nektárt csepegtetted", hogy aztán "Elsújtsad villámidat / Dörgő fellegedben", s "Most rabló mongol nyilát zúgattad felettünk, / Majd töröktől rabigát / Vállainkra vettünk." És miért segítettél minket ezer éven át, miért hagytál Mohács után újból talpra állnunk, hogy mikor a "Nagymajtényi síkon letörött a zászlónk", s a kuruc kor után következett egy dicsőséges 48, majd utána Világos 13 vértanúnkkal, még egy kiegyezés után félszáz éves boldog békeidő, aztán a nagy háború, s a vég. Egy ezeréves szentistváni állam vége, melynek minden kincsét, mozdítható bármilyét, marhát és védtelenül maradt asszonyait és gyermekeit prédaként raboltak szét gyáva fajzatok! Pedig hittünk erőnkben, s hittük, hogy igaz ügyünkben mellettünk állsz. De már száz éve, hogy hagytad mindezt rajtunk bekövetkezni!?

Emlékszem, volt egy míves berakású intarziás faládikó, s abban őriztük a család legféltettebb fényképeit, a dédszülőktől mifelénk jövet egy jó harmadfél század képbe örökített emlékeit. Ezeket nézegetve, a megállított időben megelevenedtek barázdált arcok, díszkardot viselő kackiás bajuszú tisztegyenruhás felmenők, százéves ükanya ölébe helyezett újszülöttemmel, stúdióban készült esküvői kép menyasszonnyal és másnap frontra induló vőlegénnyel. A képeken megelevenedtek várak, kastélyok

és udvarházak, de életre keltek oklevelek és térképek, s beszélni kezdtek levelek, melyeket vagy Galíciából, vagy az olasz fronton Doberdóból indított útjára a tábori posta. És megérkezett a levél a mezőségi Szentgotthárdra vagy Czegébe, Eperjesre vagy Kolozsvárra, Munkácsra és Beregszászra, bárhova, ahonnan emberek indultak el hívó szóra, megvédeni azt a földet, melyet hitük szerint Istennek keze alkotott, s adott örökül nemzedékről nemzedékre. Lábuk alá vetette a földet, hogy birtokolják, hogy éljenek vele és rajta, hogy "szaporodjatok és sokasodjatok, s töltsétek be a földet!"

Szívesen hagyom magamat gondolatban a gyermek- és ifjúkor meseszerű tavának csendes felszínén elnyúlni, s engedni, hogy az emlékképek s a megélt évek megelevenedjenek; helyek, utcák és házak, hegycsúcsok, nádas vagy tengeröböl képe felvillanjanak, kedves arcok vonásai kiélesedjenek és megint elhalványuljanak, mint ahogyan egyik filmkocka a másikba átúszva álom és valóság mezsgyéjén lebeg. S rövidke, hetven vagy ha feljebb nyolcvan esztendőnyi egész életünk álom és valóság egymásutánjában himbálózunk, s megint a költőt idézve: "Tajtékos égen ring a hold, / csodálkozom, hogy élek. / Szorgos halál kutatja ezt a kort /s akikre rálel, mind olyan fehérek."

Csodálkozom, hogy élek, hogy élsz, hogy élünk, éltek és élnek. S már nem kérdelem, mit akart Isten azzal, hogy annyi mindent hagyott megérnünk. Hagyta, hogy három hónapnyi kényszerpihenő után a magam vesztegzárja is holnap véget érjen, s a lassan újra ébredező körülöttem lévő világban felismerjem, meglássam és megértsem, mit akart ezer év után száz esztendeig, és a mának még homályos körvonalai után milyen jövőt akar nekünk megrajzolni, s hova helyez el benne minket, és mit bíz mireánk?

A Rákóczi imájaként ismert énekünkkel mi is így imádkozzunk:

"Győzhetetlen én köszálom, Védelvezőm és kővárom!
A keresztfán drága áron, Oltalmamat tőled várom.

Sebeidnek nagy voltáért, Engedj kedves áldozatért,
Drága szép, piros véredért, Kit kiöntél e világért.

Mutass, Jézus, kies földet, Lakásomul adj jó helyet,
Ez életben csendességet, Jövendőben üdvösséget."

Ámen

(Molnár-Veress Pál lelkipásztor karanténban írt utolsó gondolatai)

2020 június 16